

прави често опустошения всрѣдъ дѣцата отъ ранна възраст; увѣрвахъ ме обаче, че разчитали много на едно срѣдство, употребявано отъ извѣстни жени въ Сливенъ, а именно: правятъ дълбоки врѣзания съ единъ бръсначъ въ вратнитѣ мѣста на малкия боленъ. Лица, на които може да се върва, ми съобщиха, че благодарение на това, почти като по чудо сж спасили дѣцата си. Азъ лично не можахъ да се убѣдя въ истинността на тия факти, нито пъкъ да констатирамъ ефикасността на това срѣдство, което впрочемъ вървамъ, че не може да прѣдставлява никаква сериозна опасностъ.

Въ Сливенъ, нѣщо мжчно обяснимо, населението страда рѣдко отъ очеболъ, диария, дезинтерия, нѣщо дължимо вѣроятно на голѣмата влажностъ на почвата. Скрофулитъ, скорбутътъ сж послѣдница отъ натрупване на населението, нечистоплътностъ и лоша храна. Сифилисътъ тукъ е голѣма рѣдкостъ, вѣроятно поради това, че тукъ не квартируватъ войски и нѣма чужденци. Нѣщо много особено въ тая страна е, че бѣлодробната туберкулоза е била неизвѣстна. Само отъ нѣколко години насамъ се срѣщатъ случаи и то по-специално между женитѣ. Болеститѣ върлуватъ въ Сливенъ пролѣтъ и къмъ края на лѣтото; зимѣ и есенъ тѣ сж извънредно рѣдки. Женитѣ, макаръ, че изобщо сж по-податливи на заболѣвания, живѣятъ все пакъ повече отъ мжжетѣ, при които примѣри, не ще кажа на дълъгъ животъ, но на старостъ, сж нѣщо извънредно. Въ 1811 г. този градъ е билъ опустошенъ отъ силна епидемия — чума; друга една е траяла около шестъ години отъ 1824—1830 г. Въ 1837 тя се появила наново и се прѣкратила напълно въ 1839. Отъ тогава тоя жестокъ бичъ не се е повече вѣствявалъ. Но холерата, макаръ че е върлувала изъ околнитѣ мѣста съ голѣма сила, къмъ това мѣсто се е носила въ лека форма, и тукъ се е вѣствявала по единъ много-невиненъ начинъ.

Най-лошитѣ вѣтрове на Сливенъ сж западнитѣ. Тѣ сж опасни за многобройнитѣ стада, които пасятъ въ околнитѣ полета и които загиватъ често отъ силни епидемии. Най-често срѣщаната болестъ между овцитѣ е метилъ, болестъ извѣстна тукъ подъ името келебикъ, едно силно увеличение на далака, вслѣдствие на блатна инфекция, болестъ извѣстна подъ името далакъ; едно отравяне, причинено отъ отровни трѣви и по-специално отъ единъ видъ трѣва, която се намира между развалинитѣ на запуснѣлитѣ села и която азъ не можахъ да си доставя. Тая трѣва причинява почти веднага върху животнитѣ едно пълно упояване; тѣ падатъ замаяни, поразени и наскоро умиратъ отъ единъ видъ апоплексия, болестъ която споредъ овчаритѣ се дължи изключително на тая трѣва. Но между тѣхъ има такива, които прѣдполагатъ съ по-голѣмо основание, че тая болестъ, причината на която е още неизвѣстна, е резултатъ отъ една отровно и задушливо отравяне причинено отъ водно-сѣрливитѣ изпарения отъ близкия Балканъ, дѣто се намиратъ изгаснали вулкани и много термални извори съ една задушителна миризма. Това послѣдно мнѣние ми се стори много по-убѣдително.